II

(Neleģislatīvi akti)

LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (ES) 2015/1098

(2015. gada 19. jūnijs),

ar ko konstatē, ka Apvienotā Karaliste nav veikusi efektīvus pasākumus, reaģējot uz Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 126. panta 8. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 126. pantu dalībvalstīm jāizvairās no pārmērīga valdības budžeta deficīta.

(2) Ievērojot 4. punktu Protokolā (Nr. 15) par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un LESD, LESD 126. panta 1. punktā izklāstītais pienākums izvairīties no pārmērīga vispārējās valdības budžeta deficīta neattiecas uz Apvienoto Karalisti, kamēr tā nav ieviesusi euro. Minētā protokola 5. punktā ir paredzēts, ka Apvienotajai Karalistei jācenšas izvairīties no pārmērīga valdības budžeta deficīta.

(3) Stabilitātes un izaugsmes pakta pamatā ir mērķis panākt stabilu valsts finansiālo stāvokli, kas ir veids, kā stiprināt priekšnosacījumus cenu stabilitātei un spēcīgai, ilgtspējīgai izaugsmei, kura ir labvēlīga jaunu darbvietu radīšanai. Stabilitātes un izaugsmes pakts ietver Padomes Regulu (EK) Nr. 1467/97 ([1]), kas pieņemta, lai veicinātu pārmērīga valsts budžeta deficīta ātru novēršanu.

(4) Padome 2008. gada 8. jūlijā saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma (EKL) 104. panta 6. punktu nolēma, ka Apvienotajā Karalistē pastāv pārmērīgs budžeta deficīts ([2]), un izdeva valstij adresētu ieteikumu censties novērst pārmērīgo budžeta deficītu vēlākais līdz 2009./2010. finanšu gadam saskaņā ar EKL 104. panta 7. punktu un Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. pantu. Padome noteica, ka efektīvu pasākumu veikšanas termiņš ir 2009. gada 8. janvāris ([3]).

(5) Saskaņā ar EKL 104. panta 8. punktu Padome 2009. gada 27. aprīlī nolēma, ka Apvienotā Karaliste nav veikusi efektīvus pasākumus, reaģējot uz Padomes 2008. gada 8. jūlija ieteikumu ([4]).

(6) Atzīstot, ka Apvienotās Karalistes 2009./2010. gada budžeta stāvokļa pamatā bija īstenotie pasākumi aptuveni 1,5 % apmērā no IKP, kas bija atbilstīga reakcija uz Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu, un automātisko stabilizatoru brīvā darbība, Padome 2009. gada 2. decembrī pieņēma pārskatītus ieteikumus saskaņā ar LESD

([1]) Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).

([2]) Padomes Lēmums 2008/713/EK (2008. gada 24. jūlijs) par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Apvienotajā Karalistē (OV L 238, 5.9.2008., 5. lpp.).

([3]) Visi dokumenti saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru Apvienotajā Karalistē ir atrodami šeit: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/uk_en.htm

([4]) Padomes Lēmums 2009/409/EK (2009. gada 27. aprīlis), ar ko atbilstīgi Līguma 104. panta 8. punktam konstatē, vai Apvienotā Karaliste, reaģējot uz Padomes 2008. gada 8. jūlija ieteikumu saskaņā ar 104. panta 7. punktu, ir veikusi efektīvus pasākumus (OV L 132, 29.5.2009., 11. lpp.).

126. panta 7. punktu, kuros ieteikts Apvienotajai Karalistei novērst pārmērīgo budžeta deficīta situāciju līdz 2014./2015. gadam. Jo īpaši, lai pārliecinoši un ilgtspējīgi samazinātu vispārējās valdības budžeta deficītu līdz 3 % no IKP, Apvienotajai Karalistei tika ieteikts: a) īstenot 2009./2010. gadā fiskālos pasākumus, kā plānots 2009. gada budžetā, izvairoties no turpmākiem pasākumiem, kas veicinātu valsts finanšu pasliktināšanos, un 2010./2011. gadā sākt konsolidāciju, lai līdz 2014./2015. gadam budžeta deficīts būtu samazināts zem atsauces vērtības; b) laikposmā no 2010./2011. gada līdz 2014./2015. gadam katru gadu nodrošināt fiskālos pasākumus vidēji 1,75 % apmērā no IKP gadā, kam arī būtu jāpalīdz samazināt valsts bruto parāda attiecību, pietiekami strauji tuvinot to atsauces vērtībai, ko ļautu panākt primārā pārpalikuma atjaunošana pietiekamā līmenī; c) turpināt precizēt papildu pasākumus, kas nepieciešami pārmērīgā budžeta deficīta novēršanai līdz 2014./2015. gadam, ja to pieļauj cikliskie apstākļi, un straujāk samazināt budžeta deficītu, ja ekonomikas vai budžeta stāvoklis izrādītos labāks, nekā šobrīd gaidāms. Savā 2009. gada 2. decembra ieteikumā Padome saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 4. punktu noteica, ka efektīvu pasākumu veikšanas termiņš ir 2010. gada 2. jūnijs.

(7) Komisija 2010. gada 6. jūlijā secināja, ka, pamatojoties uz Komisijas 2010. gada pavasara prognozi, Apvienotā Karaliste ir veikusi efektīvus pasākumus atbilstīgi Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumam, un tolaik uzskatīja, ka līdz ar to nav nepieciešami papildu pasākumi pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā.

(8) No jauna novērtējot Apvienotās Karalistes rīcību ar mērķi novērst pārmērīgu budžeta deficītu līdz 2014./2015. gadam atbilstīgi Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumam saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu, izdarāmi šādi secinājumi:

— Apvienotā Karaliste piedzīvoja lielu reālā IKP pieauguma samazinājumu pēc globālās ekonomikas un finanšu krīzes 2008./2009. gadā, kas ietekmēja arī valsts finanses. Vispārējās valdības budžeta deficīts 2009./2010. gadā strauji palielinājās līdz 10,9 % no IKP. To lielā mērā izraisīja ieņēmumu samazināšanās un lielāki sociālās nodrošināšanas izdevumi saimnieciskās darbības sarukuma dēļ, un valdības izziņotie stimulēšanas pasākumi 2009./2010. gadam. Apvienotā Karaliste īstenoja konsolidācijas plānu, kas galvenokārt bija vērsts uz izdevumu samazināšanu un sāka noturīgi samazināt budžeta deficītu.

— Vispārējās valdības budžeta deficīts 2010./2011. gadā bija 9,1 % no IKP. Togad Apvienotās Karalistes īstenotie pasākumi izrietēja no 2009. gada pirmsbudžeta ziņojuma, kuru izsludināja decembrī, marta budžeta un otrā ārkārtas budžeta pēc vispārējām vēlēšanām jūnijā. Turklāt 2010. gada oktobrī tika publicēts izdevumu pārskats. Kopumā pasākumi parasti bija atlikti uz termiņa beigu posmu un galvenā uzmanība bija vērsta uz izdevumu samazināšanu, nevis uz nodokļu palielināšanu. Laikposmā no 2014. līdz 2015. gadam marta budžeti, rudens pārskati un izdevumu kārtas būtiski nemainīja sākotnējos konsolidācijas plānus. Programmā, kas tika īstenota piecu gadu laikā, galvenā uzmanība bija vērsta uz ministriju izdevumu ievērojamu samazinājumu, ietverot arī algu iesaldēšanu un sociālo izdevumu samazinājumu. Kopumā galvenie paziņotie pasākumi nodokļu jomā ietvēra standarta PVN likmes paaugstināšanu, banku nodevas ieviešanu un paaugstināšanu, lielākas sociālās apdrošināšanas iemaksas, uzņēmumu peļņas nodokļa likmes samazināšanu, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma palielināšanu, nodokļu likmju samazināšanu un pasākumus saistībā ar izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. No 2012./2013. finanšu gada budžeta deficīta rādītājus uzlaboja arī dividenžu pārskaitījumi no Anglijas Bankas, izmantojot aktīvu uzpirkšanas programmu (*Asset Purchase Facility*). Konsolidācijas plānu īstenošanas rezultātā nominālais budžeta deficīts katru gadu samazinājās līdz 7,7 % no IKP 2011./2012. gadā, 7,6 % no IKP 2012./2013. gadā, 5,9 % no IKP 2013./2014. gadā un 5,2 % no IKP 2014./2015. gadā. Strukturālais budžeta deficīts bija 7,0 % no IKP 2010./2011. gadā, 5,9 % no IKP 2011./2012. gadā un 2012./2013. gadā, 4,6 % no IKP 2013./2014. gadā un 4,7 % no IKP 2014./2015. gadā.

— Strukturālie pasākumi vidēji sasniedza 0,7 % no IKP laikposmā no 2010./2011. gada līdz 2014./2015. gadam. Kad ņemta vērā ietekme, ko rada potenciālās izlaides pieauguma pārskatīšana starp pašreizējo prognozi un prognozi, kas ir pamatā Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumiem, kā arī ieņēmumu attīstības tendenču ietekme salīdzinājumā ar standarta elastīgumu attiecībā pret IKP pieaugumu, gada vidējie koriģētie strukturālie pasākumi šajā laikposmā tiek lēsti 1,1 % apmērā no IKP, kas ir zem Padomes ieteiktā fiskālo pasākumu gada vidējā rādītāja 1,75 % apmērā.

— Aplēstais diskrecionāro konsolidācijas pasākumu kopējais lielums, kas noteikts laikā no 2009. gada pirmsbudžeta ziņojuma līdz 2014. gada rudens pārskatam, sasniedz aptuveni 3,5 % no IKP laikposmā no 2010./2011. gada līdz 2014./2015. gadam.

— Vispārējās valdības bruto parāds turpināja pieaugt visā pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras laikā, 2014./2015. gadā sasniedzot 88,4 % no IKP. Šo parāda līmeņa pasliktināšanos galvenokārt izraisīja nominālais budžeta deficīts, kā arī intervences par labu finanšu nozarei.

(9) Minētie faktori liek secināt, ka, neraugoties uz paredzēto un īstenoto fiskālās konsolidācijas programmu, Apvienotā Karaliste nav novērsusi pārmērīgu budžeta deficītu līdz 2014./2015. gadam. Turklāt Apvienotā Karaliste nav panākusi fiskālo konsolidāciju 1,75 % apmērā, kā Padome bija ieteikusi 2009. gada 2. decembrī. Kopumā jāsecina, ka Apvienotās Karalistes reakcija uz Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumu saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu nav bijusi pietiekama,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Apvienotā Karaliste nav veikusi efektīvus pasākumus, reaģējot uz Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei.

Luksemburgā, 2015. gada 19. jūnijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. REIRS